

drugim opisuje blagoslovljenje zastave reškega kotora na Grobniškem Polju leta 1862, kateremu je prisostvoval tudi biskup *Strossmayer*. Prav važni doneski h glasbeni zgodovini so deloma raztreseni v tem članku. Avtor pripoveduje med drugim, kako se je seznanil z raznimi znamenitimi možmi, in kaj je doživel v njihovi družbi. *Miroslav Vilhar, dr. Toman, Smičičlas, Šenoa, France Marn* (»ki je tedaj napisal slovensko-češko gramatiko, dasi je znal manj češko ko jaz«) *Hajdrih, Neruda, Smetana, Dvořák, Balakirev, Sundečić* — z vsemi je bil naš jubilar več ali manj znan ali celo v prijateljskem razmerju in o vsakem ve nekaj karakteristnega in zanimivega povedati. — Vrednost avtobiografskih črtic Gerbičevih se danes še ne ceni primerno. Pride čas, ko bodo deloma celo posamezni stavki, ki jih bemo danes kot nekaj samoumevnega ali malo pomembnega, zelo važen vir glasbenozgodovinskega raziskavanja. Radi tega bi bilo želeli, da opremlja pisatelj svoje vrlo zanimive spomine tudi s kolikor možno točnimi krajevnimi in časovnimi podatki (najmanj povsod z letnicami). Uvidevši pomen Gerbičevih življenjepisnih sestavkov priobčimo v prihodnji številki zopet važen in hkratu zelo aktualen odlomek skladateljeve avtobiografije: poglavje o ustanovitvi slovenske opere v Ljubljani.

Novo skladbe, ki so došle uredništvu v oceno: *Anton Foerster*: 12 Pange lingua — Tantum ergo — Genitori. VI voc. inaequal. Editio nova. Labaci. Sumptibus librariae catholicae. (Katoliška Bukvarna v Ljubljani) 1910. (Part. K 1-80, posamezni glasovi po K —50).

Anton Foerster, op. 112: 10 evharističnih pesmi za mešani zbor. Ljubljana. Katoliška Bukvarna 1911. (Part. in 4 glasovi K 3-50, glasovi brez partiture po K —40).

P. Hugolinus Sattner: Te Deum. Quatuor vocibus inaequalibus cum organo composuit —. Labaci. Sumptibus propriis. 1911. (Part. K 1-60, posamezni glasovi K —10).

Gledé Jenkove himne »Naprej zastava Slave« vzdržuje *Fran Kimovec* v daljši razpravi (»Slovenec« št. 293 z dné 24. dec. 1910) svojo prvotno trditve (primeri »N. A.« X/2) in jo skuša oziraje se na skladateljev odgovor v »Slovenca« št. 257 z dné 11. nov. 1910. utemeljevati z nadaljnimi dejstvi. Uvodoma se dotika tudi pojma »plagiat«, ki ga po našem mnenju ne precizira dovolj jasno. Avtor piše tozadevno: »Plagiat imenujemo zavedno, nedovoljeno uporabo umstvenega izdelka drugega posameznega umetnika. Narodna pesem ni last enega človeka, ampak je last celega naroda, ni original, ki bi samo eden imel pravico do njegove uporabe, ampak vsakdo ga sme (v okviru zakonov lepe umetnosti) po svoje izrabiti, bodisi da narodno pesem porabi in pokaže kar tako, t. j. jo samo harmonizira, bodisi da jo uporabi, modificira za samostojno skladbo«. Po našem mnenju bi imeli opraviti s plagiatom (sicer ne v zakonskem pač pa v literarnem zmislu besede) tudi tedaj, če kdo uporablja narodno pesem zavedno na nedovoljen način, to je na tak način, kakor ga prepoveduje zakon glede del posameznih umetnikov (§ 33 zakona z dné 26. dec. 1895 drž. zak. št. 197). Če bi torej kdo kako narodno pesem v priprosti harmonizaciji, kakor jo poje ljudstvo, izdajal vedoma za produkt svoje fantazije, bi bil to pač plagiat v literarnem zmislu besede. Le če je označil harmonizator tako narodno pesem kot tako ali če je uporabljal narodni motiv za samostojno skladbo, dasi ne imenuje vira, v njegovem produktu ni videti plagiat. Da pa narodna pesem sploh ne bi mogla biti predmet plagiate, ker je »last celega naroda«, se po našem mnenju ne more trditi. — Kimovčeva razprava je skoz in skoz stvarna in na vsak način vredna, da se čita. Rešena pa zadeva tudi s tem novim doneskom k zgodovini slovenske himne še nikakor ni. — V isti stvari se je oglašil zopet skladatelj *Jenko* sam v št. 297 »Slovenca« z dné 30. dec. 1910, objavljajoč pismo profesorja *Josipa Jenka* v Serethu, v katerem skuša le-ta izpodbijati Kimovčeve trditve.

O šestem zvezku 1910 »N. A.« sta priobčila temeljitejši in v obče pohvalni kritiki »Dom in Svet« (št. 1. t. l. iz peresa *Stanka Premrla*) in »Slovan« (št. 2. t. l., spisal *K.*).

»Pjevački Vjesnik« objavlja v 10. številki lanskega letnika med drugim obširno, vestno, a malo ugodno kritiko *Antuna Dobroniča* o »Hrvatskih narod. popijevkah iz Istre«, ki jih je nabral in harmonizoval za moški in mešani zbor *Matko Brajša-Rašan* (Primeri »N. A.« IX/46). — V 1. številki letošnjega letnika je priobčen životopis in ocena hrvaškega barda *Ferda Rusana*, ki je bil rojen dné 10. decembra 1810, gledé katerega se torej praznuje stoletnica. Članek je izvleček iz izbornega glasbenozgodovinskega dela *Fr. Š. Kuhača* »Ilirski Glazbenici«, ki ga je izdala Matica Hrvatska leta 1893. (Ilirski glazbenici. Priloži za poviest hrvatskoga preporoda. Sa osam slika. Zagreb. »Matica Hrvatska« 1893. str. 172 sl.). — V isti številki »Pjevačkoga Vjesnika« se nahaja podrobno poročilo o VII. (napačno III.) redni skupščini »Zveze Slov. Pevskih Društev«, ki se je vršila dné 4. dec. 1910 v Ljubljani, in daljši referat o koncertu te »Zveze« z istega dné.

V X. zvezku »Pedagoškega Letopisa«, ki ga izdaja Slovenska Šolska Matica in urejata *H. Schreiner* in *dr. Jos. Tomišek* (Ljubljana 1910), nadaljuje in končava *H. Druzovič* svojo informativno razpravo »O glasbeni vzgoji«, oziraje se topot na učiteljišča in srednje šole (str. 94—139). K tej temeljiti razpravi se še povrnemo o priliki.

»Popotnik«, pedagoški in znanstven list, ki ga ureja *M. J. Nerat* in ga izdaja Zaveza Avstrijskih Jugoslovanskih Učiteljskih Društev (Ljubljana), prinaša v 2. letošnji številki kratko, zelo pohvalno oceno v »N. A.« izišlih *Adamičevih* »Otroških pesmi«, ki jo je spisal *H. D.*

Za predpust nekaj cvetja iz vrta naše kritike. V oceni premiere *Albinijeve* operete »Baron Trenck« piše kritik »Slovenskega Naroda« (št. 20 z dné 25. jan. 1911.) med drugim sledeče: »Veliko vlogo igrajo pri njem instrumenti piccolo ali barabica, dalje harfa, čelo (!) in godala v obče (!) Kontrapunktično (!) je skladba brezhibno popolna. Pametno se nam zdi, da je polagal Albin veliko važnost na fundamentalnost, (P), in na ta način je dosegel tako lepe vspehe. Burno je bil na primer (P) pozdravljen koračni sekstet v drugem dejanju. Tako znano doni človeku na uho, kot bi ga že nekje slišali, mogoče v »Prodani nevesti«, in baš radi tega je najbrže ugajal, ker ga publika že posredno pozna« itd. in maiorem gaudii gratiam! Kdor si želi nedolžnega predpustnega veselja, naj bere to kritiko, ki sicer nikakor ni unicum v naši kontrapunktično tako fundamentalno izobraženi glasbeni kritiki. Da bode radost še večja, bodi dostavljeno, da je *Lajovic* v svojem lepem članku o Savinovi »Lepi Vidi« (N. A. IX/10) primerjal malo flavto ali piccolo prav izvrstno z »barabico med instrumenti«! Glediščno ravnateljstvo in kritika — če se Vama ne posreči spraviti občinstvo na ono stališče poplitvičenja, na katerem si ga — kakor vse kaže — želite, potem — se pisec teh vrst ne piše

Krek

Skladatelja Davorin Jenko in Fran Gerbič sta bila na glavni skupščini »Zveze Slov. Pevskih Društev« dné 4. dec. 1910 izvoljena za prava (častna) člana omenjene Zveze v priznanje njunih zaslug za slovensko glasbo.

Prof. Friderik Rainer, kapelnik Slov. Dež. Gledišča v Ljubljani, je angažiran za prvega kapelnika na Ljudski Operi v Budimpešti.

Stanislav Orželski, prejšnji tenor belgrajske opere in bivši večletni član Slov. Dež. Gledišča v Ljubljani, je — tako poroča »Slavisches Tagblatt« — vnovič angažiran na ljubljanski oder. Za katere vloge pa? Bržkone bo to kratek »Valčkov sen«. Junaški tenor in — »Ich bin a Weaner Madel«!! Kdo bo zmagal v tej čudni tekmi?

